Bedřichův Světec - revitalizace sídla a kostela sv. Jakuba
Posudek vedoucího specializované části diplomové práce Kateřiny Knotové
zpracovala: Ing. arch. Milena Hauserová, CSc.

Podrobná revize a doplnění stavebněhistorického průzkumu kostela
(rekapitulace zadání)
Cíl práce:
Revize a doplnění poznatků o stavebních dějinách kostela sv. Jakuba v Bedřichově Světci
1)shromáždit a kriticky vyhodnotit dosavadní poznatky
2)korigovat (na základě nedestruktivního průzkumu)
3) vyjádření dosaženého posunu v poznání a jeho interpretačních důsledků

Analytická část – terénní výzkum
a) kresebné a fotografické zachycení rozhodujících nálezových situací + komentáře k nim
b) pohledy na vnitřní stěny lodi s graficky vyjádřenou analýzou následnosti savebních etap
c) grafická rekonstrukce pohledu do západní části lodi před zánikem románské tribuny
d)grafické zachycení rozhodujících stavebních etap – půdorysy, zjednodušené hmotové rekonstrukce
souhrnné vyhodnocení průzkumu
Památkové hodnocení

Diplomantka měla za úkol zpracovat tu část elaborátu stavebněhistorického průzkumu (dále jen SHP), kterou v praxi provádí školený stavební historik. Součásti průzkumu přesahující tuto odbornou specializaci jsou v předložené práci přiměřeně substituovány (kap. II.: Dějiny Bedřichova Světce, kap. V.: SHP jako součást mezioborového průzkumu).
Kostel v Bedřichově Světci patří k díky archeologickým výzkumům k proslulým stavbám. Míra skutečného poznání jeho stavební podstaty však této skutečnosti neodpovídá. Autorka se proto kromě výzkumu samotného má za úkol vypořádat s dosavadními názory na jeho stavební vývoj.

Studii uvádí historický přehled zaměřený nejen na kostel samotný, ale i na dějiny obce. S ohledem na záběr projektu, který zahrnuje revitalizaci obce devastované po vysídlení německého obyvatelstva, je doveden až do současnosti.

Popis kostela (oddíl III.)
je proveden s přiměřenou podrobností, přehledně a výstižně. Prokazuje jak schopnost orientovat se v morfologii historických stavebních forem, v typických vlastnostech i anomáliích historických stavebních postupů a jejich produktů. S porozuměním i odpovídající objektivitou popisuje stratigrafické vztahy, stopy zásahů a transformací, které v další části využije k interpretaci stavebních dějin. Diplomantka místy opouští rámec popisu a předjímá interpretaci. Nezbývá než litovat, že tento dobrý základ nenašel adekvátní oporu v prezentaci pořízené fotografické dokumentace rozhodujících nálezových situací. Předložená fotodokumentace (analytická část - bod b) svým

rozsahem a zejména absencí popisů a lokalizací nálezových situací zůstala daleko za vypovídací hodnotou verbálního vyjádření.

Vývoj poznání kostela (kap. IV.)

Revize dosavadních názorů, která dosud ve většině standardně prováděných průzkumů buď zcela chybí, nebo bývá značně kusá, obsáhla publikovanou literaturu a využila i dosud nezpracované prameny k obnově kostela, které vznikly zejména v souvislosti s jeho poválečnými osudy (zejména průběh archeologického výzkumu a restaurování maleb). Vytvořila bezpečný základ pro vypořádání se s dílčími postřehy různých autorů, již částečně antikvovanými nebo i nedostatečně podloženými názory. Vyhodnocení plně vystihuje dosavadní stav poznání proslulé stavby, její příčiny i existující rezervy.

Stavební proměny kostela (kap. VI.)

Autorka názory přehledně třídí a konfrontuje je se svými pozorováními. Formalizace záznamu do tabulek obohacuje a zpřesňuje tradiční literární formu popisu dějové linie. Umožňuje přehledněji sledovat přítomnost a proměnu jevů v časových vrstvách. Nadstandardní je využití s přehledem voleného srovnávacího materiálu, který objasňuje možnou podobu neúplně dochovaných nebo zaniklých částí popř. způsobu vzniku stavebních situací a stop proběhnuvších procesů.

Tato partie, kterou graficky doplňují dobře provedené analytické fotoplány pohledů na stěny lodi, patří k silným stránkám práce. Grafickou paralelou verbální části je podrobná stavebněhistorická analýza dotažená až do detailu omítek. K ú chybí analýza objektu v řezech, kterou však do značné míry nahrazují pohledové fotoplány. Patro věže bylo přístupno omezeně. Z bezpečnostních důvodů bylo upuštěno od průzkumu podstřeší.

Navazující interpretace, která má svůj grafický doplněk v ve výkresu rekonstrukce stavebních etap, je díky tomu přesvědčivá a přehledná. Diplomantka v textu uvážlivě upozorňuje na přetrvávající nejasnosti, které se nepodařilo uspokojivě rozřešit a na zbylé interpretační rezervy (s. 76 – 77).

Vyhodnocení výsledků průzkumu (kap. VII.)

Vyhodnocení výsledků výzkumu je věcné, výstižné a objektivní. Je završeno uvážlivým památkovým hodnocením

Práce není bez vad. Nese evidentní známky chvatu při dokončování grafické části. Způsob jejího zpracování však jednoznačně dokládá, že se diplomantka dobře orientuje v problematice stavebněhistorického průzkumu, zvládá potřebné dokumentační techniky a je metodologicky řádně vybavena jak k jeho provádění tak k vyhodnocování jeho výsledků. Způsob zpracování stavebních dějin objektu je inspirativní. Ověřuje postupy, které se v oboru teprve zavádějí.

Textová část elaborátu je obsáhlá (79 stran). Je strukturována logicky, přehledně a je psána kultivovaným jazykem.

Výsledky výzkumu se připravují k publikaci.

Jako vedoucí části práce proto navrhuji dílčí hodnocení B.

Milena Hauserová
V Praze 12. 12. 2013